

Dirk Braeckman: 'Het is toch een teken dat we goed bezig zijn'

Dirk Braeckman (°1958) heeft de voorbije dertig jaar een indrukwekkend portfolio gecreëerd. Via het medium fotografie neemt hij een vooraanstaande plaats in binnen de visuele kunsten. Hij nam deel aan ontelbaar veel tentoonstellingen, zowel nationaal als internationaal. In 2017 vertegenwoordigde hij België op de 57ste Biënnale van Venetië. Hi had solotentoonstellingen in LE BAL (Paris), De Pont (Tilburg), De Appel (Amsterdam), S.M.A.K. (Gent), BOZAR (Brussels, M (Leuven) en ROSEGALLERY (Santa Monica, CA). Braeckmans werken bevinden zich in belangrijke private en publieke collecties over de hele wereld, waaronder FRAC Nord-Pas de Calais (Duinkerken), Sammlung Goetz (München), De Pont (Tilburg) en de Fondation Nationale d'Art Contemporain (Parijs), Central Museum (Utrecht) en Musée d'Art Contemporain et Moderne (Straatsburg). Er bestaan diverse publicaties over zijn artistieke praktijk en oeuvre. Voor *DWB 161 / 5 / 8 X F.B. – D.B. 16* ontvangen hij en vormgever Studio Luc Derycke een eervolle vermelding als Best Vormgegeven Beeldboek 2018.

Dirk Braeckman, Luc Derycke en Jeroen Wille (Studio Luc Derycke) beantwoordden de vragen samen.

Wat betekent deze onderscheiding voor je, welk soort erkenning put je eruit, naast alle andere bekroningen die je al kreeg?

Dirk Braeckman: "Ik was *verschoten* en vervolgens voelde ik me vereerd met de prijs. Het doet toch plezier, het is een teken dat we goed bezig zijn. Ik wil ook de connectie en de verwevenheid van beeld en tekst hier benadrukken en de intense samenwerking met de vormgever. Eigenlijk verdient Studio Luc Derycke de prijs. Dat is mee de kracht van dit boek. Het is voor mij altijd een delicate oefening op mijn beelden op scherm te vertonen of in een boek. ik ben er altijd wat huiverachtig over, vooral omdat ze in een galerieruimte of museum veel meer tot hun recht komen, onder meer ook door het formaat en de specifieke afdrukkwaliteit. Het is altijd weer zoeken en tasten. Maar dit is iets bijzonders geworden. Ik noem het eigenlijk toch graag ook een kunstenaarsboek."

Is er voldoende aandacht voor boekvormgeving van het beeldboek vanuit media, kunstwereld, boekenvak?

Dirk Braeckman: “Ik heb het gevoel van wel. Het is zeker ook een vooruitgang dat de beeldboeken een aparte categorie hebben gekregen bij deze Prijs voor het Best Vormgegeven Boek.

Luc Derycke: “Er is aandacht voor boekvormgeving. Zeker in de kunstwereld. Maar boekvormgeving is een steeds minder en minder omlinjende praktijk. De krachten, of 'machten' die de vorm van een boek bepalen zijn zeer uiteenlopend. Het feit dat een jury zich over boekvormgeving buigt is zeker een belangrijk signaal naar alles en iedereen die met boekvormgeving te maken heeft.”

Kregen vormgever en fotograaf de vrije hand van de uitgever?

Jeroen Wille: “Luc Derycke was als vormgever en bedenker ook mede-uitgever. Dit heeft bij dit project zeker meegespeeld wat betreft de nodige vrijheid. Anderzijds werden er hierdoor ook financiële risico's genomen.”

Dirk Braeckman: “Literatuur fascineert mij. *DW B* is een serieus tijdschrift, ik had vertrouwen om die dialoog aan te gaan.”

Vanuit welke boekontwerpvisie is dit speciale *DW B*-nummer gemaakt? Hoe verliep de samenwerking fotograaf-vormgever?

Luc Derycke: “De speciale *DW B*-nummers zijn exploraties van de mogelijke verhoudingen tussen literaire teksten en auteursbeelden, of kunstwerken. Het ontwerp lag dus al in de benadering die werd gekozen door de samensteller Christophe van Gerrewey, in samenspraak met Dirk en mij. Het idee dat de beelden van Dirk Braeckman een plaats en een tijd hebben, en dus biografische sporen bevatten. Tezelfdertijd zijn het autonome kunstwerken, net zoals de teksten. De vorm moest dus deze autonomie bewaken, maar ook het taboe doorbreken van de 'autonome' kunst.”

“De vorm past bij Dirk Braeckman, is zeer klassiek, maar toch ook ontregelend door het grote formaat, dat impact heeft op de plaatsing van beelden. De brede tekstmarges geven een statige allure en bieden ook lucht. “Luc Derycke en Jeroen Wille zijn erin geslaagd Braeckman los te trekken uit zijn vaste huisstijl”, vond de jury.

Jeroen Wille: “Het ontregelde zit hem vooral in de manier waarop beeld en tekst gecombineerd werden. De beelden vormen katernen (op gestreken papier), terwijl de tekst gedrukt werd op een ongestreken papier, eveneens katernen. De twee lijken zich niet veel van elkaar aan te trekken (na een nieuwe beeldkatern start er bijvoorbeeld niet noodzakelijk een nieuwe

tekst), maar toch gaan ze een dialoog aan. Wat uiterlijk een klassiek boek lijkt, is het daarom niet.”

“Het idee van de katernen (met elk hun papiersoort) was er snel. Dirk en Luc maakten op basis hiervan een selectie beelden en ze bepaalden de sequens. Het klassieke ligt niet zozeer in het formaat, maar misschien wel in de harde kaft en het gebruik van het klassieke lettertype Bodoni. Om eerlijk te zijn is dit een lettertype dat we zelden tot nooit gebruiken. Vast stond wel dat we geen al te zakelijke vorm wilden, en na enkele tests bleek dit font toch de enige goede match. Bij dit project was het een luxe om te kunnen werken met een groot formaat: dikwijls is het omwille van economische redenen niet mogelijk om met zo'n ruime tekstmarges te werken. Het gebruik van typografie verwijst naar een klassieke literaire canon (genre Gallimard), maar hier werd de traditionele romanbladspiegel uit zijn comfortzone gehaald door die een ruimte te geven die heel luxueus aanvoelt.”

Wat levert de confrontatie literaire tekst en beeld op?

Luc Derycke: “De tekst is 'beeldend' gezet. De lezer, door het wit en de Bodoni, 'ziet' met enige nadruk een tekstbeeld. In de hedendaagse vormgeving is de Bodoni bijna een taboe, wegens zijn bevalligheid. Zo is dit een beeldenboek waarin te lezen valt. De tekst laat zich niet als 'tekst' wegzetten. De verhalen en beelden houden geen rekening met elkaar, ze illustreren elkaar niet. Maar de verhalen zijn wel 'op' een reeks beelden geschreven, maar dat ontdek je pas achter in het boek.”

Jeroen Wille: “Het is ook enkel zo, door de tekst bijna hetzelfde statuut te geven als het beeld, dat de twee een dialoog kunnen aangaan.”

Is dit een onorthodox boek voor Braeckman?

Jeroen Wille: “Een onorthodox boek voor Dirk Braeckman zou ik het niet durven te noemen. Vanuit vormgeversstandpunt is het voor ons een boek dat perfect klopt met hoe wij het werk van Dirk ervaren. Voor ons voelt het net heel logisch en natuurlijk aan.”

Dirk Braeckman: “Ik publiceer relatief weinig. Mijn werken zijn heel bepaalde 'objecten', met een materialiteit en aanwezigheid in de ruimte. Ze zijn dus in boekvorm niet weer te geven. Het zijn zeker niet gewoon 'foto's'. In boeken zoek ik dus naar een andere precisie dan materialiteit of ruimte, binnen de mogelijkheden van het medium zelf. Zodat de beelden geen reproducties zijn van bestaande kunstwerken, maar beelden die thuishoren in het boek en nergens anders. Dus kan zo'n boek nooit 'orthodox' zijn.”

Op welke specifieke moeilijkheden stuiten jullie bij het ontwerp?

Jeroen Wille: “We hebben een tijdje gezocht, met samensteller Christophe Van Gerrewey, naar de accenten in het nawerk en klemtonen in duidelijkheid naar de lezer toe. Maar hierbij zijn we snel tot een bevredigende oplossing gekomen. Onze bezorgdheid lag vooral bij goede reproducties van de beelden. Daarin speelden ook de medewerkers van Dirk Braeckman een belangrijke rol door onder andere aan de pers te gaan staan en alles door te nemen met de drukker, wat leidde tot en een mooi afgewerkt product.”

Welke plaats neemt dit in je vormgevers-‘oeuvre’ in?

Luc Derycke: “Een mooie plaats. Het is een genoegen om met Dirk samen te werken.”

(DL)

www.dirkbraeckman.be

www.studiolucderycke.be